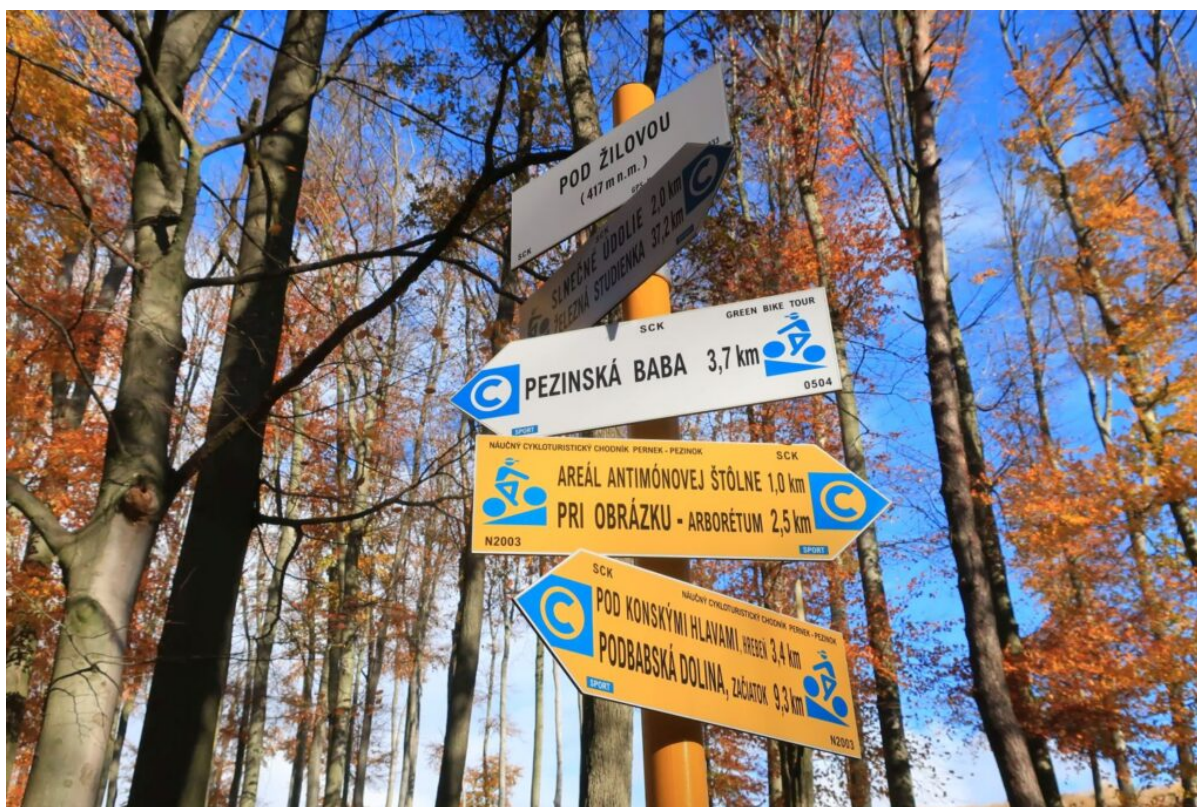


## Náučný cykloturistický chodník Pernek - Pezinok



Kraj:	Bratislavský
Okresy:	Malacky a Pezinok
Geomorfologická jednotka:	Malé Karpaty
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty
Prístup:	bus Pernek, Cesta na Babu a pešo k východu 0,6 km po modrej turistickej značke popri hlavnej ceste na Pezinok
Východisko:	Pernek, turistické rázcestie Podbabská dolina, parkovisko (M)
Trasa:	Pernek, Podbabská dolina, parkovisko - Podbabská dolina, chaty - dolinou k juhu - lesnou cestou v severovýchodnom svahu Gašparovej - sedlá medzi Konskými hlavami a Korenným vrchom (583 m n. m.) - Slnéčné údolie, chaty - cyklorázcestie Pod Žilovou - nad Antimónovou štôľňou - odbočka k Antimónovej štôľni - miniarborétum pod Suchým vrchom nad Pezinkom
Dĺžka, prevýšenie:	11,8 km, stúpanie 380 m a klesanie 340 m
Čas prechodu:	4 h (pešo)
Počet zastávok:	12
Náročnosť:	mierne až stredne náročná trasa

**Zameranie chodníka:** prírodovedné, historické, banícke

**Typ chodníka:** samoobslužný, líniový s odbočkou, obojsmerný, cyklistický, celoročný

**Nadväznosť na turistickú značku:** Chodník je krátko súbežný na začiatku s modrou a pred koncom so žltou turistickou značkou.

**Rok otvorenia:** 2023

**Aktuálny stav:** Chodník je v dobrom stave (2023).

**Textový sprievodca:** nie je; autormi náučného chodníka poskytnutý vizuál informačných panelov > .PDF

**Kontakt:** Občianske združenie Pernecké ONÉ, Pernek 390, 900 53 Pernek; Malokarpatský banícky spolok v Pezinku, M. R. Štefánika 5/9, 902 01 Pezinok, tel. 0905 300 884, 0904 400 876

**Poznámky:** (1) Náučný cyklochodník prepája Náučný cykloturistický chodník okolím Perneka a Banský náučný chodník Pezinok. Vznikol tvorivou spoluprácou autorov týchto dvoch chodníkov. (2) Trasa náučného cyklochodníka je v celom rozsahu vhodná aj pre peších turistov.

**Upozornenie:** Cyklochodník v klesaní z hlavného malokarpatského chrbta do záveru Slnecnej doliny medzi zastávkami 7 a 8 je málo zreteľný a strmý. Jazda tu vyžaduje veľkú opatrnosť!

## Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je pre svoju dĺžku pre terénne vyučovanie vhodný len obmedzene.

## Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

**Pernek.** Obec s významnou baníckou históriou juhovýchodne od Malaciek v ústí Podbabskej doliny na rozhraní Malých Karpát a Borskej nížiny pozdĺž Perneckého potoka a jeho pravostranného prítoku Kostolného potoka v území s veľmi pestrú geologickou stavbou. Obec leží na prvohorných kryštálických bridliciach, druhohorných vápencoch, ílovitých bridliciach a slieňovcoch, mladotretihorných (neogénnych) pieskoch, pieskovočoch a štrkoch v malokarpatskej časti intravilánu a v jeho nížinnej časti na staroštvrtihorných (pleistocénnych) štrkoch a pieskoch náplavového kužela Perneckého potoka a mladoštvrtihorných (holocénnych) hlinách a pieskoch nív oboch miestnych potokov, zasahujúcich i do Malých Karpát. Prechádza ňou významná cestná komunikácia križujúca Malé Karpaty v sedle Baba (527 m n. m.), prepájajúca Podunajsko a Záhorie (Pezinok a Malacky). Písomne sa prvýkrát obec spomína v roku 1394 v súvislosti s ťažbou zlata a striebra. Bola poddanskou dedinou Plaveckého hradu, patrila aj Fuggerovcom, Balassovcom a Pálffyovcom. V záveroch malokarpatských dolín východne od obce v kryštálických bridliciach bola od stredoveku čulá banícka činnosť. Bane na striebro a zlato pracovali až do konca 17. storočia. Od polovice 19. storočia sa dobýval pyrit ako zdroj síry pre výrobu strelného prachu a kyseliny sírovej. Počas prvej svetovej vojny boli v prevádzke antimónové bane. Ťažba bola ukončená v roku 1922 v dôsledku povojnovej krízy. Obyvatelia sa zaoberali tiež poľnohospodárstvom, výrobou brezových metiel, povozníctvom, boli tu štyri obilné mlyny. K obci patrila aj osada Hute, ktorá vznikla okolo roku 1670 pri sklenej hute, viazanej na ostrovčekovitý výskyt kremencov a kremenných pieskovočov. Územie v jej okolí – dnes neprístupné vo Vojenskom obvode Záhorie – pod severnými svahmi Somára ešte v 30. rokoch 20. storočia hojne navštevovali lyžiari z Bratislavy. Obci dominuje barokový rímskokatolícky kostol svätého Ducha z roku 1672 postavený na mieste pôvodnej kaplnky. Východne od kostola na Zámčisku, nápadnom vrchu nad sútokom Kostolného a Perneckého potoka, sú zvyšky hradiska, pravdepodobne

strážiaceho historickú cestu cez Malé Karpaty, ktorá viedla severnejšie od súčasnej Kostolnou dolinou, križujúc malokarpatský chrbát v sedle Javorina. O strategickej polohe obce počas druhej svetovej vojny svedčia čiastočne zachované mohutné početné protitankové betónové zatarasy, vybudované nemeckou armádou v roku 1944 na dne Perneckej doliny na východnom okraji obce.

**Úzkorozchodná úvratová banská železnica v Perneku** > pozri Náučný cykloturistický chodník okolím Perneka

**Malokarpatské turistické magistrály** (Cesta hrdinov Slovenského národného povstania (Devín - Dukla), Európska diaľková trasa E8, Štefánikova magistrála a Štefánikova cyklomagistrála) > pozri heslo Štefánikova magistrála v Náučnom chodníku Bradlo

**Pezinské baníctvo** > pozri Banský náučný chodník Pezinok

**Slnčná dolina.** Rozšírený záver doliny horného toku Limbašského potoka v južnej časti Pezinských Karpát na severozápad od Pezinka a Limbachu. Ide lokalitu s najstaršou písomnou zmienkou o banskej činnosti v okolí Pezinka - práve tu získali v roku 1339 šľachtici zo Svätého Jura a Pezinka povolenie kráľa na dobývanie zlatonosnej rudy. Opakovane tu rozvoj ťažby zlata nastal v 18. storočí, kedy okrem novej komunikácie vedúcej dnom Pezinskej doliny bol vybudovaný (v roku 1779) pre zachytávanie vody na pohon banských stúp tajch, dnešná **vodná nadrž Limbach**. V ôsmich štôlnach tu v tom čase ťažili max. 2 kg zlata ročne. Pre stratovosť ťažba, ktorú dnes v teréne pripomínajú ústia štôlní, pingy a haldy, v roku 1862 zanikla. V súčasnosti sa v území, patriacemu mestu Pezinok, nachádza **rekreačná (chatová) oblasť Slnčné údolie**, prístupná lesnou cestou z obce Limbach.

**Pezinok.** Mesto s významnou baníckou históriou a vinohradníckou tradíciou na styku Podunajskej roviny, Podunajskej pahorkatiny a Malých Karpát severovýchodne od Bratislavy s mnohými kostolmi, Malokarpatským múzeom, vinárskym podnikom a viechami. Po prvý raz sa spomína v roku 1208 ako majetok Bratislavského hradu. Postupne sa vyvíjal v područí svätajurských grófov a neskôr pezinského panstva, až kým sa v roku 1647 nestal slobodným kráľovským mestom. Po príchode Nemcov v 16. a 17. storočí nastal v meste stavebný a spoločenský rozmach. S rozvíjajúcim sa baníctvom a vinohradníctvom (viac v textoch k Vinohradníckemu náučnému chodníku (Pezinok)) prosperovali aj viaceré remeslá, zakladali sa cechy a manufaktúry. V 18. a 19. storočí tu pracovala papierená a tehelňa, pričom územie nad Pezinkom bolo významnou banskou oblasťou (viac v textoch k Banskému náučnému chodníku Pezinok).

**Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty.** Chránené územie vyhlásené v roku 1976 v troch izolovaných areáloch na väčšine územia jadrového pohoria Malé Karpaty medzi Devínom a Novým Mestom nad Váhom na juhozápadnom Slovensku. Horské územie - väčšinou náhle sa dvíhajúce z oboch susediacich nížin - s nadmorskými výškami kulminujúcimi vrchom Záruby (768 m) nad Smolenicami budujú najmä žuly, vápence, kremence, fylity a amfibolity. Nachádza sa tu osem krasových oblastí s približne 300 jaskyňami, z ktorých je jediná sprístupnená so sprievodcom (Driny) a dve nevelké (Deravá skala a Veľká pec) sú verejnosti voľne prístupné. Podstatnú časť pokrývajú listnaté lesy s bukom, dubom či hrabom, na skeletnatých podložiach tiež jaseňom, javorom horským a lipou. Miestami sa vyskytuje nepôvodný gaštan jedlý, borovica čierna, teplo- a suchomilné travinnobylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, vzácne i rašeliniská a slatiny. Najvyššie časti najmä na obalových a príkrovových štruktúrach ako aj krasové areály sú turisticky veľmi atraktívne a frekventované. V rámci oblasti leží takmer dvadsať rôznych veľkých území európskeho významu (najrozsiahlejšie sú: Devínske Karpaty, Homolské Karpaty, Kuchynská hornatina a Biele hory) a dva veľké areály z nej zaberá chránené vtáčie územie Malé Karpaty (obe kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

## Názvy (a poloha) informačných panelov

1. Náučný cykloturistický chodník Pernek - Pezinok (Podbabská dolina, začiatok)
2. Vrt MKM-6 (Podbabská dolina, Pernecký vrt)
3. Podbabská dolina - bývalé kúpalisko (Podbabská dolina, bývalé kúpalisko)
4. Štôľňa Mikuláš (Mikuláš štôľňa)
5. Staré bane pod Gašparovou (Pod Michalovým vrchom)
6. Bučiny a horniny perneckých Malých Karpát (Červené námestie)
7. Malokarpatské turistické magistrály (Pod Konskými hlavami II.)
8. História zlatého baníctva (Mária Anna štôľňa)
9. Zlato v Pezinku (Terézia štôľňa)
10. Malokarpatský tajch (Malokarpatský tajch)
11. Geológia Malých Karpát (Areál antimonitovej štôľne)
12. Náučný cykloturistický chodník Pernek - Pezinok (Nad štôľňami)



